

Povzetki

(Summaries in Slovenian Language)

1. Digitalizacija javne uprave in učinkovitost vlade v državah EU

Androniceanu Armenia, Georgescu Irina

Namen: Študija predstavlja nadaljevanje raziskav na temo digitalne preobrazbe, ki sta jih avtorici izvedli v državah EU. Njen namen je ugotoviti in analizirati napredek, ki so ga evropske javne uprave dosegle na področju digitalizacije in učinkovitega upravljanja v obdobju 2019–2021.

Zasnova/Methodologija/Pristop: Članek na podlagi izbranih spremenljivk iz podatkovnih zbirk Eurostat in Svetovne banke omogoča vpogled v spremembe, zabeležene v EU v obravnavanem obdobju. Kot primarni raziskovalni metodi sta uporabljeni analiza glavnih komponent (Principal Component Analysis, PCA) in metoda združevanja v gruče (K-means), s pomočjo katerih članek analizira spremembe in povezave med desetimi numeričnimi spremenljivkami, izbranimi iz omenjenih podatkovnih baz.

Ugotovitve in vpliv v praksi: Rezultati, pridobljeni z metodo PCA, kažejo, da digitalizacija vsekakor vpliva na učinkovitost vlade. Celovita analiza učinkovitosti vlade razkriva, da prvi dve glavni komponenti predstavljata 77,05 % začetne variance. Z metodo združevanja v gruče avtorici ugotavljata, da sta digitalizacija in učinkovitost vlade od vseh držav EU najbolj narasli v nordijskih državah, ki izkazujejo visoko stopnjo digitalizacije in vladne učinkovitosti.

Izvirnost: Po takem načinu razvrščanja gruča 2 in gruča 3 zajemata dobro razvite države s pozitivnim razmerjem med digitalizacijo in učinkovitostjo vlade, medtem ko gruča 4 vključuje države v vzponu, kjer je razmerje med digitalizacijo in učinkovitostjo vlade nizko ali zelo nizko, kar gre pripisati predvsem omejeni stopnji digitalizacije znotraj vladnih institucij.

Ključne besede: javna uprava, digitalizacija, digitalna preobrazba, učinkovitost vlade, analiza glavnih komponent

2. Sodelovalno upravljanje v dobi digitalne preobrazbe: sistematični pregled literature z bibliometričnim kartiranjem

Rio Yusri Maulana, Mitja Dečman

Namen: Članek ponuja celovit in posodobljen pregled akademskega raziskovanja na področju sodelovalnega upravljanja in digitalne preobrazbe s poudarkom

na novi temi – sodelovalni digitalni preobrazbi. Digitalna preobrazba, ki jo dodatno spodbujajo dogodki, kot so pandemija covid-19, globalni podnebni izzivi in druge krize, je stalnica dandanašnjih razprav. Ker družbe primarno potrebo človeštva, tj. komuniciranje in sodelovanje pri reševanju izzivov, vse bolj prenašajo v digitalno in spletno okolje, je sodelovalno upravljanje na področju digitalne preobrazbe visoko na dnevnem redu vlad, zasebnega sektorja in državljanov.

Zasnova/Metodologija/Pristop: Za obravnavo omenjene tematike je bila izvedena bibliometrična analiza, v kateri so bila uporabljena različna analitična in vizualizacijska orodja za vrednotenje in vizualizacijo obstoječih znanstvenih bibliografskih gradiv. Analiza zajema 286 člankov, objavljenih v podatkovnih zbirkah Scopus in Web of Science v zadnjih dveh desetletjih na temo sodelovalnega upravljanja in digitalne preobrazbe, pri čemer so bili uporabljeni uveljavljeni in inovativni bibliometrični pristopi. Soavtorstvo, soobstoj ključnih besed, razvoj raziskovalnih tem in mreže vplivnih raziskovalcev na področju sodelovalnega upravljanja in digitalne preobrazbe so ponazorjeni z grafičnimi analizami.

Ugotovitve: Rezultati kažejo, da je povezava med sodelovalnim upravljanjem in digitalno preobrazbo še vedno omejena in jo je treba dodatno preučiti, saj gre za koncepta, ki se v zadnjih dveh desetletjih vse pogosteje pojavljata tudi v javni upravi. Poleg tega ugotovitve razkrivajo, da se je raziskovanje teh tem sčasoma sicer razširilo, vendar ni posebej osredotočeno na sodelovalno digitalno preobrazbo.

Vpliv v praksi: Članek povzema ključne vidike raziskav na področju sodelovalnega upravljanja in digitalne preobrazbe ter postavlja temelje za oblikovanje prihodnosti tega razvijajočega se področja javne uprave. S tem pomaga raziskovalcem razumeti razvoj raziskav sodelovalne digitalne preobrazbe v zadnjih dveh desetletjih, saj gre za razmeroma novo raziskovalno področje, za katero sta značilna hitra rast in razvoj.

Izvirnost/Vrednost: Raziskava prispeva k razumevanju sodelovalne digitalne preobrazbe kot ločenega raziskovalnega področja znotraj širših konceptov digitalne preobrazbe in sodelovalnega upravljanja, ki se v znanstveni literaturi šele uveljavlja, ter ponuja opredelitev sodelovalne digitalne preobrazbe.

Ključne besede: digitalna preobrazba, e-upravljanje, sodelovalno upravljanje, sodelovanje, sodelovalna digitalna preobrazba, bibliometrično kartiranje, pregled literature

3. Vloga županov v procesu združevanja teritorialnih enot – primer Latvije

Malvīne Stučka

Namen: Namen članka je predstaviti vlogo županov v procesu združevanja teritorialnih enot. Izpostavljen je njihov odnos z volivci in drugimi zainteresiranimi stranmi ter proces preoblikovanja lokalne samouprave. Kot najvišji lokalni uradniki, ki uživajo podporo volivcev in poslancev, imajo župani bistveno vlogo pri izvajanju ali, nasprotno, oviranju reform lokalne samouprave. Ocena njihove

ve vloge je nujna, saj imajo župani tako moč kot znanje in izkušnje, s katerimi lahko vplivajo na izvajanje reform lokalne samouprave.

Zasnova: Članek obravnava vlogo županov pri reformah lokalne samouprave, zlasti v okviru nedavnega združevanja teritorialnih enot v Latviji. S pregledom literature in analizo rezultatov nedavnega združevanja članek raziskuje zapletene odnose, ki jih imajo župani z drugimi deležniki, ter procese preoblikovanja v njihovih lokalnih samoupravah.

Ugotovitve: Študija poudarja pomen županov pri zagotavljanju učinkovitega vodenja v povezavi z reformnimi pobudami ter morebitne posledice za njihov ugled in volilne rezultate. Rezultati kažejo, da župani na proces združevanja teritorialnih enot vplivajo predvsem prek medijev, javnih posvetovanj, javnih pisem in celo prek možnosti odstopa s svoje funkcije.

Akademski prispevek k znanstvenem področju: Čeprav je na voljo kar nekaj raziskav o združevanju teritorialnih enot, je vloga župana pri tem pogosto spregledana. To zlasti velja za proces, ki poteka od zgoraj navzdol, kjer ima župan še vedno pomemben vpliv na potek združevanja teritorialnih enot. V članku so na primeru Latvije predstavljene izkušnje z reformami v manjši državi.

Vrednost: Raziskava prinaša dragocen vpogled v vlogo županov v procesu združevanja teritorialnih enot v Latviji in njene posledice za reformo lokalne samouprave. Ugotovitve pomembno prispevajo k obstoječi literaturi, saj celovito analizirajo vpliv župana na program reform in strategijo njihovega izvajanja.

Ključne besede: lokalna samouprava, združevanje teritorialnih enot, župani, Latvija

4. Ureditev plač v javnem sektorju v času inflacije in ustavnih omejitev

Nejc Brezovar, Kitti Pollák

Namen: Članek obravnava vpliv plač v javnem sektorju in inflacije na različne vidike družbeno-gospodarskega razvoja držav.

Metodologija: Na primeru Slovenije članek proučuje vpliv inflacije na kolektivna pogajanja in ureditev plač v javnem sektorju ter vlogo ustavnih fiskalnih omejitev v kolektivnih pogajanjih v javnem sektorju. Študija se osredotoča na vzorce v obstoječih dokumentih in empiričnih študijah primerov. Uporabljene so kvalitativne raziskovalne metode in primerjalna metoda z Madžarsko.

Ugotovitve in akademski prispevek k znanstvenem področju: Članek analizira vpliv inflacije na kolektivna pogajanja in ureditev plač v javnem sektorju. Ugotovitve kažejo, da lahko inflacija kljub nekaterim ustavnim omejitvam vpliva na kolektivna pogajanja in ureditev plač v javnem sektorju, obseg tega vpliva pa je odvisen od pogajalske moči sindikatov in delodajalcev ter določb kolektivnih pogodb in plačnih predpisov.

Ključne besede: javni sektor, sistem plač, inflacija, ustavne omejitve